

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

LQD/MA

MEMÒRIA DE LA REGIDORIA DE MEDI AMBIENT 2012

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

© 2013, Ajuntament d'Esparreguera. Regidoria de Medi Ambient.
Edició: Gener de 2013
Foto de la portada: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Índex

1. Presentació.....	5
2. Estructura, organització i mitjans de la Regidoria de Medi Ambient	
2.1. Competències i funcions.....	10
2.2. Organigrama.....	11
2.3. Mitjans materials.....	12
3. Pressupost.....	14
4. Seus, adreces i telèfons.....	16
5. Activitats realitzades	
5.1. Residus	
5.1.1. Recollida d'escombraries.....	18
5.1.2. Deixalleria.....	28
5.2. Aigua	
5.2.1. Comunitat d'usuaris de la Cubeta d'Abrera.....	32
5.2.2. Col·lector de les salmorres.....	35
5.2.3. Fonts naturals del terme municipal.....	36
5.2.4. Moció riu Llobregat.....	38
5.3. Medi natural	
5.3.1. Projecte de les parcel·les d'estudi.....	40
5.3.2. Associació de Propietaris Forestals Entorns de Montserrat.....	41
5.3.3. Projecte Can Roca.....	42
5.3.4. Camí pel Riu Llobregat.....	43
5.3.5. Comunicacions i autoritzacions de crema.....	45
5.3.6. Fauna.....	45
5.3.7. Conveni amb la Societat de Pescadors.....	47
5.3.8. Treballs en Benefici a la Comunitat.....	47
5.3.9. Pla d'ocupació de forestals.....	58
5.3.10. Llicències de tallada d'arbres.....	60
5.3.11. Altres treballs.....	61
5.3.12. Informes per al Departament de Serveis Territorials.....	64
6. Webs i adreces d'interès.....	68

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

1. Presentació

Tinc la satisfacció de presentar la primera Memòria de la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Esparreguera. Aquesta ha de ser una eina que ens ajudi a l'avaluació del servei i, alhora, ens ha de servir per fer arribar a les institucions i la població en general, quina és la nostra tasca.

Com podran comprovar en la lectura d'aquest document, Medi Ambient és l'encarregada de gestionar la recollida i el tractament de residus urbans, procurar una gestió correcta i coherent del nostre medi natural, i la conservació de camins i vies rurals, per garantir una adequada prevenció d'incendis forestals.

Tanmateix, cal dir que aquestes no són les úniques tasques de les quals ens encarreguem, malgrat que, amb la poca disposició pressupostària, hàgim de fer prevaldre la voluntat i la imaginació al davant de la disposició econòmica. La situació de crisi actual no ha de ser excusa suficient per no seguir endavant en polítiques i projectes que, encetats ara, veuran la seva realització en un futur, esperem que no massa llunyà.

En l'any 2012, la Regidoria ha comptat amb un pressupost de 2.363.272,24 euros, dels quals, 2.228.686,24 euros estaven destinats a la recollida, transport i tractament de residus urbans. La qual cosa ens deixa un escàs marge de 134.586,00 euros per a Capítol 1 (74.066,00 euros) i actuacions en altres àmbits (60.520,00 euros).

En el camp de la recollida selectiva de residus, cal fer esment de la davallada del compromís de la població fins a un 37%, xifra similar a la del 2010 (37,32%) que semblava que s'havia pogut remuntar el 2011 (38,49%). És evident que s'imposa l'estudi d'algun tipus d'actuació per renovar aquest compromís; malgrat que les oportunitats siguin pràcticament nul·les per la manca de pressupost, hem d'explorar la viabilitat de fer-nos més presents en les Xarxes socials, per tal de fer arribar la informació pertinent als nostres conciutadans.

Capítol a part mereixen els ingressos generats per la recollida selectiva, calculats, pendents de la recepció de les dades de desembre de 2012, en 415.836,24 euros. L'increment en aquesta partida, respecte a l'any anterior, ha estat d'un 3,54%.

L'incivisme, els abocaments incontrolats, són una altra de les xacres contra les que hem de lluitar els municipis i, més encara, els que tenim una quantitat important d'àrees rurals i boscoses. Malgrat que ens resulta complex i car retirar els abocaments il·legals de residus, no desistim, en benefici del nostre patrimoni paisatgístic. Molts d'aquests abocaments incontrolats s'evitarien si les persones que els duen a terme utilitzessin el servei de la Deixalleria. Aquesta instal·lació, en procés d'una nova contractació, que permetrà durant aquest 2013 una millora substancial del servei, s'encarrega dels residus que no tenen acollida en les àrees

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

de contenidors de recollida selectiva i que han de rebre un tractament especial per minimitzar el seu impacte en el medi.

A banda dels residus, una de les qüestions sobre la que cal tenir un control més curós és la de l'aigua. Si bé el control sobre la companyia subministradora, Aigües Vidal, S.A., es fa conjuntament amb la Regidoria de Serveis Territorials, des de Medi Ambient es fan unes certes actuacions ben determinades. Una d'elles és assistir a les reunions periòdiques i fer el seguiment dels pous que pertanyen a la Comunitat d'usuaris de l'Aqüífer de la Cubeta d'Abrera. Altrament, en col·laboració amb l'Ajuntament d'Abrera, s'està fent el seguiment de l'estat de l'aqüífer a la zona de la Riera de Magarola, en relació a l'episodi de contaminació per crom hexavalent. Aquest assumpte, que depassa legislatures, mereix que mantinguem l'alerta en tot moment, i, no cal dir, la col·laboració entre municipis.

En aquest context, un altre front obert el tenim en el Col·lector de les Salморres, que ve de les mines de potassa de Súria i Cardona fins a la seva desembocadura al mar, i passa pel nostre terme municipal, paral·lel al riu Llobregat, des de l'Aeri de Montserrat fins la Riera de Magarola. Aquest any no s'ha produït cap fuita de salmorres, no essent així l'any anterior (2011).

També s'han efectuat 14 analítiques de fonts naturals municipals i s'han senyalitzat 5 d'elles, amb la corresponent analítica. Finalment, s'ha preparat la Moció en suport a declarar l'any 2013 "Any del Llobregat", aprovada en el primer ple del 2013 i que adhereix l'Ajuntament d'Esparreguera a una iniciativa del Baix Llobregat per tal d'aconseguir fer visible el nostre riu i poder dur a terme iniciatives per la seva recuperació.

En una Regidoria com la de Medi Ambient i, en un moment de crisi com el que estem patint, la major part dels recursos, humans i econòmics, es veuen abocats a la tasca de gestió de residus urbans. Això no vol dir que insistim, tossudament, en fer present el territori i la seva gestió, perquè, en el fons, aquest, el Medi Natural, acostuma a ser el gran abandonat. Així, de maig a juliol d'aquest any, vam poder comptar amb la apreciable col·laboració d'en David González, alumne en pràctiques de l'Institut Rubió i Tudurí, per dur a terme un projecte acariciat i que, per manca d'efectius humans ens semblava que quedaria en el calaix de les bones intencions: les Parcel·les d'estudi d'Esparreguera. Proposar un treball seriós a escoles i instituts en base a unes àrees prèviament delimitades en el Medi Natural, basat en unes fitxes de treball, adaptables a les distintes edats, ha estat la nostra aposta per apropar els escolars de la Vila al terme amb vocació de naturalista i científic, per tal de fer real la premissa "conèixer per estimar". Està prevista la seva publicació en el primer trimestre del 2013.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Sense moure'ns de l'àrea no urbana, l'Ajuntament d'Esparreguera és membre de l'Associació de Propietaris Forestals Entorns de Montserrat com a propietari de la finca de Can Roca. Aquesta Associació, amb finançament de la Diputació de Barcelona i la Unió Europea, duu a terme la gestió forestal de les finques associades.

A causa de la mateixa finca de Can Roca, vam mantenir converses amb la Diputació de Barcelona (Diputada adjunta de Medi Ambient, Mercè Rius, el Cap de la Gerència de Medi Ambient, Domènec Cucurull i el Coordinador en matèria d'Espais Naturals i Medi Ambient, Ramon Minoves), per estudiar la viabilitat d'aconseguir la col·laboració de la Diputació en la reestructuració d'aquesta àrea.

Un altre projecte que s'ha començat a desenvolupar en aquest any, a càrrec del Consell Comarcal del Baix Llobregat, la Diputació de Barcelona i els Ajuntaments d'Abrera, Olesa de Montserrat i Esparreguera, és la recuperació i l'ordenació del camí de la riba del Llobregat, per tal de fer arribar a Monistrol de Montserrat el camí que s'inicia al Delta del riu i que, actualment, arriba fins a Martorell.

A finals d'any vam poder signar el conveni entre l'Ajuntament d'Esparreguera i la Societat de Pescadors d'Esparreguera, per poder fer la cria de carpes a la bassa de la Residència de Can Comelles. Aquesta bassa, d'un volum considerable, solia ser una font de problemes pels estadants de la Residència, a causa dels mosquits. Amb aquesta col·laboració es pretén eliminar la molèstia dels insectes i, alhora, ajudar a la recuperació de peixos pel riu Llobregat.

Gràcies a la col·laboració mai prou valorada amb l'Agrupació de Defensa Forestal d'Esparreguera, que gestiona, juntament amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, les persones que han de fer Treballs en Benefici a la Comunitat, el terme d'Esparreguera compta amb la mà d'obra necessària pel manteniment de distintes àrees, com són vorals de carreteres, perímetres d'instal·lacions municipals i, sobretot, el manteniment del pla de l'Ermida del Puig. Aquest any també vam tenir la fortuna de poder comptar amb dues persones d'un Pla d'Ocupació, per aplicar treballs de millora forestal de la Finca situada a les Roques Blaves, pertanyent a la Fundació Territori i Paisatge. Cal dir que s'està tramitant el Conveni amb aquesta fundació, per tal d'incorporar la despesa del Pla d'Ocupació com a una obligació formal per part d'ella cap a l'Ajuntament d'Esparreguera.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Des de la Regidoria es van tramitar, també, 17 expedients de llicències per tallades d'arbres i d'altres treballs que trobareu detallats en la present memòria. I no deixem com a menor, l'inici dels contactes amb el Patronat del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat, per tal que Esparreguera esdevingui part del Parc Natural. Aquest últim tema, a les beceroles per qüestions econòmiques serà, juntament amb l'elaboració del nou contracte de recollida de residus i el nou contracte de la deixalleria municipal, el cavall de batalla per aquest 2013.

Finalment, vull agrair expressament la feina inestimable del personal de la Regidoria, veritables artífexs de tota la feina duta a terme, sense l'esforç, el compromís i la il·lusió que els distingeix hagués estat impossible dur a bon port totes aquestes tasques.

Montserrat M. Vilardosa i Tomàs

Regidora de Medi Ambient

Esparreguera, gener de 2013

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

2. Estructura, organització i mitjans de la Regidoria de Medi Ambient

2.1. Competències i funcions

D'acord amb el que s'estableix a la legislació estatal i autonòmica, els municipis tenen competència en les següents matèries:

- ✓ La seguretat en llocs públics.
- ✓ L'ordenació del trànsit de vehicles i de persones en les vies urbanes.
- ✓ La protecció civil, la prevenció i l'extinció d'incendis.
- ✓ L'ordenació, la gestió, l'execució i la disciplina urbanístiques; la promoció i la gestió d'habitatges; els parcs i els jardins, la pavimentació de vies públiques urbanes i la conservació de camins i vies rurals.
- ✓ El patrimoni historicoartístic.
- ✓ La protecció del medi.
- ✓ Els abastaments, els escorxadors, les fires, els mercats i la defensa d'usuaris i de consumidors.
- ✓ La protecció de la salubritat pública.
- ✓ La participació en la gestió de l'atenció primària de la salut.
- ✓ Els cementiris i els serveis funeraris.
- ✓ La prestació dels serveis socials i la promoció i la reinserció socials.
- ✓ El subministrament d'aigua i l'enllumenat públic, els serveis de neteja viària, de recollida i tractament de residus, les clavegueres i el tractament d'aigües residuals.
- ✓ El transport públic de viatgers.
- ✓ Les activitats i les instal·lacions culturals i esportives, l'ocupació del lleure, el turisme.
- ✓ La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment dels centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

De totes aquestes competències, correspon a la Regidoria de Medi Ambient prestar el servei de recollida i tractament de residus, així com vetllar per la protecció del medi i la conservació de camins i vies rurals.

D'altra banda, aquesta també realitza les següents tasques:

- Senyalització i encàrrec de les analítiques de les fonts d'aigua situades en sòl no urbanitzable.
- Revisió de les analítiques efectuades per Aigües Esparreguera Vidal a l'aigua de xarxa.
- Gestió forestal dels boscos de propietat municipal.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

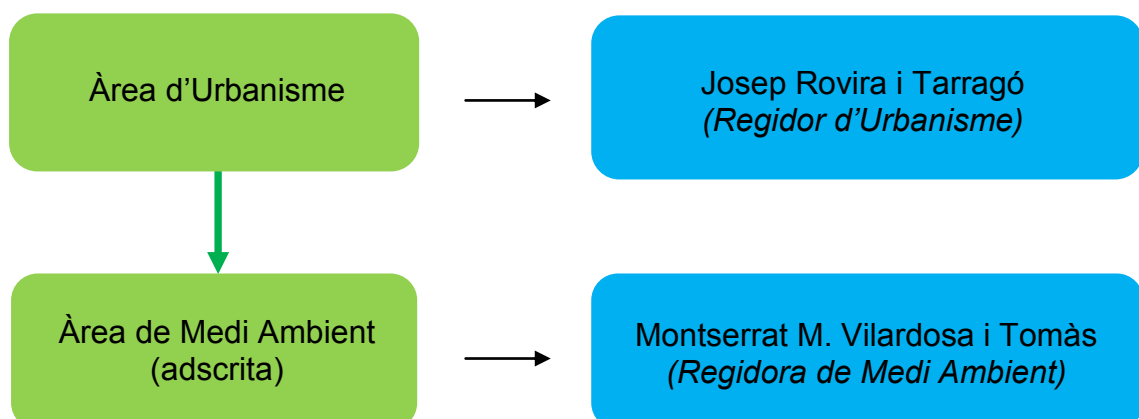
- Neteja d'herbes i de deixalles d'espais no urbans municipals (Pla del Puig, Can Roca, rieres i torrents, entre d'altres).
- Aplicació del tractament contra la processonària del pi als boscos municipals.
- Organització d'activitats (Dia mundial del Medi Ambient, Festa de l'Arbre, Projecte de les parcel·les d'estudi, Pedalada contra el Canvi Climàtic).
- Estassada de parcel·les urbanes no edificades i passos de servei (Can Rial i Mas d'en Gall).
- Seguiment del compliment dels objectius marcats per l'Agenda 21 Local.

Cal assenyalar que la gestió del servei de recollida i tractament dels residus municipals és una part molt important de la regidoria i requereix molta dedicació per part del seu personal. A grans trets, s'indiquen les tasques que comporta:

- Control del servei de recollida i tractament de residus.
- Validació dels albarans del tractament de les 5 fraccions recollides (rebuig, matèria orgànica, paper/cartró, envasos i vidre).
- Conformació de les factures derivades.
- Emissió de les factures pels ingressos de materials valoritzables (Ecoembes).
- Emissió dels reconeixements de dret (RD) derivats del conveni amb el dipòsit controlat de Can Mata.
- Servei de recollida de mobles i trastos vells.
- Servei de recollida de cartró comercial.
- Servei de deixalleria municipal.
- Renovació de convenis d'adhesió amb l'Agència de Residus de Catalunya, per a la gestió de les piles, els residus d'aparells elèctrics i electrònics i els residus especials en petites quantitats.

2.2. Organigrama

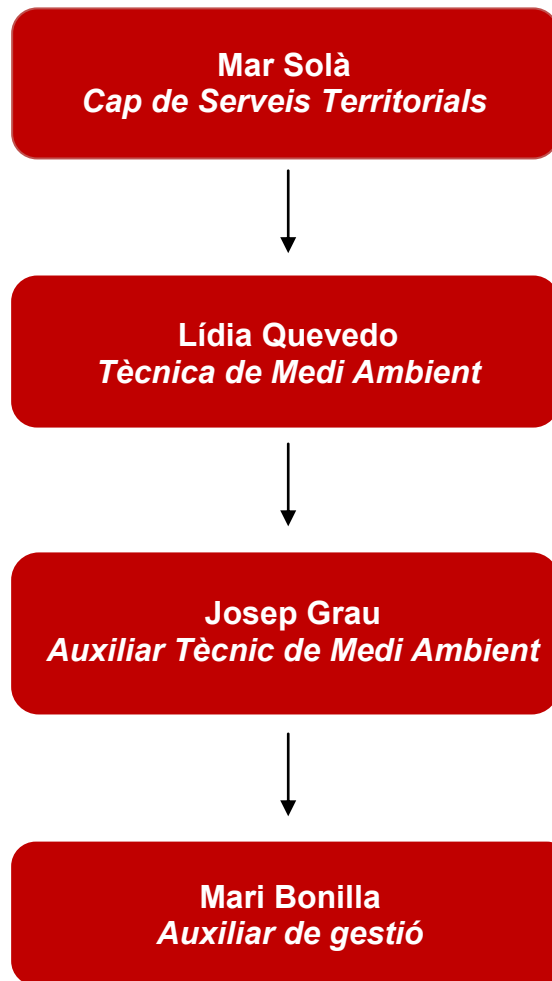
Organigrama polític

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Organigrama tècnic

2.3. Mitjans materials

La Regidoria de Medi Ambient compta amb els següents mitjans materials:

- ✓ 2 vehicles 4x4
- ✓ Una trituradora forestal
- ✓ Un tractor
- ✓ Una bicicleta elèctrica
- ✓ Un GPS i una càmera de fotos
- ✓ Desbrossadores manuals i motoserres
- ✓ Xerracs, destrals i podadores d'alçada
- ✓ Equips de protecció individual per treballar amb maquinària forestal

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

3. Pressupost

El pressupost de l'any 2012 de la Regidoria de Medi Ambient va ser el següent:

Partida	Descripció	Crèdit inicial (€)
711-161-22101	Aigua	4.000,00
711-162-2279900	Recollida i transport de residus municipals	1.833.686,24
711-162-2279901	Tractament de residus urbans	210.000,00
711-162-2279902	Manteniment deixalleria	185.000,00
711-170-12001	Sous del Grup A2	12.906,52
711-170-12004	Sous del Grup C2	8.378,58
711-170-12006	Triennis	1.436,40
711-170-12100	Complement de destinació	9.168,04
711-170-12101	Complement específic	14.359,96
711-170-13000	Retribucions bàsiques	10.865,28
711-170-13002	Retribucions complementàries	16.951,22
711-172-21300	Reparacions, manteniment i conservació maquinària forestal	7.000,00
711-172-21400	Reparacions, manteniment i conservació vehicles MA	500,00
711-172-22103	Carburant vehicles Medi Ambient	6.000,00
711-172-2219900	Tractaments forestals	3.000,00
711-172-2219901	Subministrament materials Medi Ambient	1.000,00
711-172-2269900	Despeses de funcionament Medi Ambient	3.000,00
711-172-2269901	Cubeta d'Abrera	100,00
711-172-2269902	Xarxa Custòdia del territori	100,00
711-172-2269903	Festa de l'arbre i reciclatge	5.000,00
711-172-2279900	Transport poda Can Roca	1.000,00
711-172-2279901	Consultoria i assistència	8.000,00
711-172-2279902	Conservació Medi Ambient	8.320,00
711-172-2279903	Contracte millora espais naturals	13.500,00
TOTAL		2.363.272,24

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

4. Seus, adreces i telèfons

A continuació, s'adjunten les següents adreces d'interès:

- Regidoria de Medi Ambient, Ajuntament d'Esparreguera (2a planta)
Plaça de l'Ajuntament 1, 08292 (Esparreguera)
Tel. 93.777.18.01 extensió 242
a/e. mediambient@esparreguera.cat
- Deixalleria d'Esparreguera
c/ Rebló s/n, Polígon industrial de Can Comelles, 08292 (Esparreguera)
Tel. 93.777.79.44
- UTE Esparreguera més natural
c/ Gran 20, àtic, 08292 (Esparreguera).
Tel. 93.770.81.68.
- Aigües Esparreguera Vidal
c/ Gran 76, 08292 (Esparreguera)
Tel. 93.777.24.31.
- Telèfon Cívic: 900.70.11.51
- Servei de recollida de mobles i trastos vells: 902.636.706

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5. Activitats realitzades

5.1. Residus

5.1.1. Recollida d'escombraries

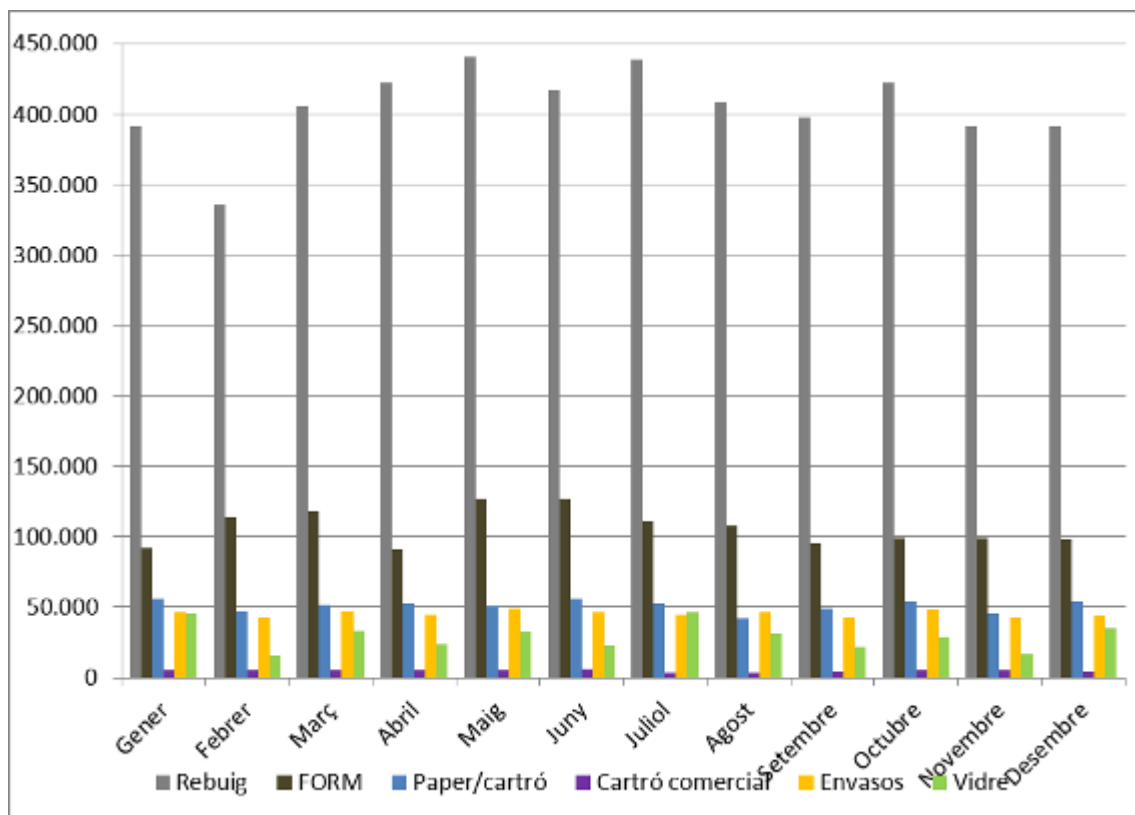
Residus procedents dels contenidors i porta a porta:

La recollida selectiva de les cinc fraccions de residus va ser la següent durant el 2012 (dades en kg):

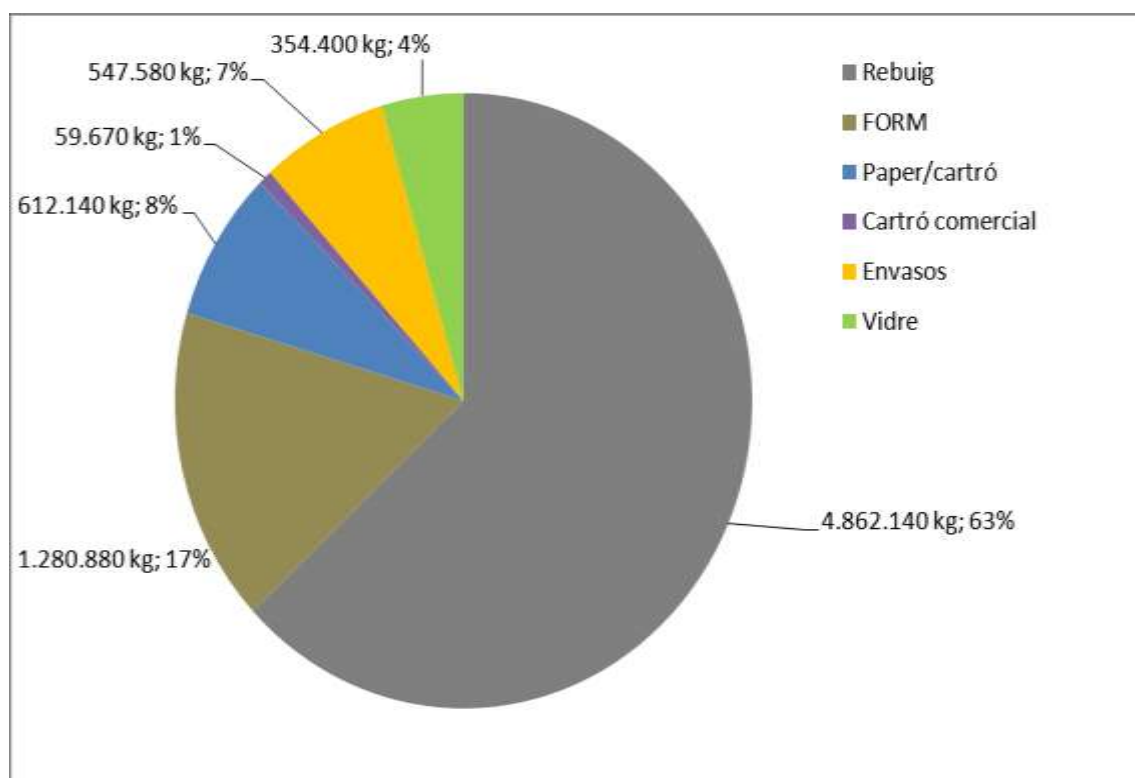
Mes 2012	Rebuig	FORM	Paper/cartró	Cartró comercial	Envasos	Vidre
Gener	391.600	92.060	55.980	5.580	46.900	45.200
Febrer	335.480	114.200	47.340	5.100	43.400	16.200
Març	405.620	118.640	52.080	5.690	46.960	32.940
Abril	422.140	91.000	52.460	5.020	45.140	23.620
Maig	440.960	127.020	50.760	5.350	49.320	32.520
Juny	417.000	126.740	56.260	6.130	46.500	22.780
Juliol	439.200	110.960	52.200	3.980	45.040	46.600
Agost	407.900	107.460	41.780	3.180	46.680	31.600
Setembre	397.280	95.680	49.060	4.820	43.400	22.320
Octubre	422.060	99.400	54.420	5.700	47.940	29.060
Novembre	391.560	99.240	45.260	4.940	42.700	16.800
Desembre	391.340	98.480	54.540	4.180	43.600	34.760
TOTAL	4.862.140	1.280.880	612.140	59.670	547.580	354.400

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Recollida de residus 2012

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- La **recollida selectiva** durant l'any 2012 va ser del **37,00%**, essent la fracció més rellevant la de la matèria orgànica (17%), seguit del paper i cartró (8%), envasos (7%), vidre (4%) i el cartró comercial (1%).
- Malgrat un 7% d'envasos pugui semblar una quantitat relativament baixa, cal tenir en compte la baixa densitat que tenen, de manera que 547.580 kg d'envasos ocupen un volum molt elevat i, per tant, la recollida va ser molt important.
- La **qualitat de la matèria orgànica** es pot diferenciar entre els dos circuits de recollida:
 - a) **Esparreguera 01: contenidors soterrats:** durant tot l'any 2012, l'Agència de Residus de Catalunya va realitzar dues caracteritzacions. La primera, del 3er trimestre, el percentatge d'impropis se situava en el **26,42%**, mentre que la del 4rt trimestre tenia un percentatge del **17,57%**. Per tant, en l'últim trimestre s'ha produït una millora de la qualitat de la matèria orgànica d'aquest circuit, tot i que encara es troba en un tram de qualitat intermedi, havent la necessitat de millorar-la. Cal indicar que aquest percentatge d'impropis és superior als valors assolits durant l'any 2011.
 - b) **Esparreguera 02: contenidors en superfície i porta a porta:** durant tot l'any 2012, l'Agència de Residus de Catalunya va realitzar dues caracteritzacions (3er i 4rt trimestre), on la quantitat d'impropis se situava en el **23,86%** i el **17,78%**, respectivament. Es tracta d'una qualitat intermèdia, havent la necessitat de millorar-la amb la doble finalitat, per una banda, d'aconseguir una recollida selectiva de qualitat en termes mediambientals i per l'altra, d'aconseguir el preu unitari més baix per al tractament d'aquesta fracció i un major retorn del cànon per part de l'Agència de Residus de Catalunya.

Possibles vies de millorar de la recollida quantitativa i qualitativa de la matèria orgànica serien:

- 1) La implantació de la recollida de la matèria orgànica comercial, servei obligatori que l'Ajuntament d'Esparreguera ha d'establir segons el *Pla de desplegament de la implantació de la matèria orgànica*, aprovat per l'Agència de Residus de Catalunya.
- 2) Foment de l'autocompostatge domèstic, especialment adreçat als habitatges unifamiliars amb jardí.

- Si comparem el dos sistemes de recollida selectiva implantats, és a dir, contenidors soterrats per una banda i àrees de contenidors més porta a porta, per l'altra, obtenim les següents dades:

Zona recollida	Població	Volum disponible per fracció	Fracció	Quantitat recollida (%)
Contenidors soterrats (*)	18.088 (81,93%)	137,5 m ³	Rebuig	52,21
Àrees en superfície i porta a porta (**)	3.990 (18,07%)	95,7 m ³	Rebuig	47,79
Contenidors soterrats (*)	18.088 (81,93%)	137,5 m ³	Matèria orgànica	83,07
Àrees en superfície i porta a porta (**)	3.990 (18,07%)	95,7 m ³	Matèria orgànica	16,93

(*) Inclou la zona centre (excepte la zona de vianants), Av. Francesc Macià –Marimon, Castell, Can Comelles, Barri Font i la Plana.

(**) Inclou Can Rial, Mas d'en Gall, Can Vinyals i Colònia Sedó.

Per tant, es pot observar que un 18-20% de la població, va generar el 47,79% del rebuig recollit al municipi, de manera que el percentatge de recollida selectiva en aquests barris se situa per sota de la mitjana de la població, malgrat disposar de 87 àrees de contenidors en superfície amb una capacitat de 95,7m³ de recollida per cada fracció. Aquesta capacitat disponible és superior en la ràtio per habitant (23,98 litres/habitant i fracció) respecte a la població que empra els contenidors soterrats (7,60 litres/habitant i fracció). També cal tenir en compte que la freqüència de recollida és l'adient en ambdós sistemes.

- La mitjana de generació de residus a Esparreguera va ser de **0,96 kg/persona i dia**, un valor inferior al de la mitjana de l'Àrea de Metropolitana de Barcelona (1,38 kg/persona i dia). Aquest valor és positiu, ja que uns dels objectius de la recollida selectiva és reduir al màxim la producció de residus (a més de reciclar i reutilitzar).
- Si realitzem la comparativa de la recollida selectiva durant el període 2009-2012:

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Any	% recollida selectiva	Kg rebuig	Kg orgànica	Kg paper	Kg envasos	Kg vidre
2009	42,29	5.156.820	1.523.640	733.560	596.320	425.400
2010	37,32	5.219.780	1.313.580	704.400	610.800	376.680
2011	38,49	4.977.040	1.420.980	672.700	585.280	359.230
2012	37,00	4.862.140	1.280.880	671.810	547.580	354.400
2009-2012	-5,29%	-5,71%	-15,93%	-8,42%	-8,17%	-16,69%

Per una banda, s'observa una disminució en el percentatge de recollida selectiva en els darrers 4 anys (5,29%), però també, de forma general, Esparreguera produeix menys quantitat de residus, oscil·lant aquesta disminució des del 5,29% del rebuig al 16,69% del vidre.

Voluminosos:

La recollida de voluminosos, a través del servei concertat de recollida de mobles, s'ha calculat en base al número de serveis concertats, però no es disposa dels kg recollits, al no disposar de la bàscula de la Deixalleria correctament calibrada (pendent de la renovació de la concessió/contractació del servei). En aquests valors tampoc s'hi inclouen els mobles abandonats de forma irregular.

Mes	Número de serveis
Gener	85
Febrer	88
Març	102
Abril	74
Maig	79
Juny	80
Juliol	83
Agost	66
Setembre	85
Octubre	31(*)
Novembre	76
Desembre	65
TOTAL	914

(*) Falten dades.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Cal destacar que el servei de concertació telefònica està consolidat i es recullen entre 10 i 15 concertacions al dia, aproximadament (dilluns, dimecres i divendres). Si comparem les dades amb l'any 2011, durant el 2012 es van recollir un 13,9% menys de mobles.

Esporga:

Amb motiu de la comunicació que va fer l'Ecoparc 4, a data 31 de gener de 2012, a l'Ajuntament d'Esparreguera sobre la no acceptació de l'esporga municipal per al seu tractament a la planta de compostatge per saturació de la pròpia planta i, d'altra banda, amb la finalitat de cercar una gestió més eficient, tant econòmica com ambiental, la Regidoria de Medi Ambient va dur a terme un canvi en la gestió de l'esporga municipal.

Així, es va realitzar la trituració in-situ, a la masia de Can Roca, de l'esporga procedent, tant dels treballs de poda de l'arbrat públic, com la procedent dels veïns de Can Rial i el Mas d'en Gall, tractant-se d'un volum estimat de 500m³.

A continuació, es realitza una valoració dels beneficis ambientals i l'estalvi econòmic que s'ha aconseguit amb el fet de triturar in-situ l'esporga i no transportar-la fins a la planta de compostatge de l'Ecoparc 4 (Els Hostalets de Pierola), durant el període d'un semestre:

a) Beneficis econòmics:

La despesa que s'hagués generat amb el tractament realitzat normalment (transport + tractament a l'Ecoparc):

- Transport = 500m³ x (1 camió/32m³) x (2h trajecte/camí) x (52,83 €/hora) x IVA= **1.948,11 €**
- Tractament = 500m³ x (0,3Tones/1m³) x (15,36 €/tona) x IVA= **2.488,32 €**

D'altra banda, cal indicar que dins de l'esporga hi havia aproximadament uns 64 m³ de soques de palmeres i d'altres arbres tallats, els quals havien de ser gestionats per una planta amb capacitat de trinxada de soques, essent la més propera la situada a Castelldefels:

- Transport= 2 camions x 150€/viatge= **300,00 €**
- Tractament= 64m³ x (0,8Tones/m³) x (85 €/Tn) x IVA= **4.700,16 €**

Per tant, la despesa de gestionar aquests 500m³ d'esporga hagués estat de **9.436,59€**. La despesa de triturar l'esporga in-situ ha estat de **3.835,00 €**, pel que s'ha estalviat un total de 5.601,59€/semestre, és a dir, **11.203,18€/any**.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

b) Beneficis ambientals:

Amb la trituració in-situ, l'Ajuntament aconsegueix transformar el que inicialment és una externalitat negativa (un residu) en una externalitat positiva (matèria primera per jardineria), pel que es generarà un compost que podrà ser utilitzat per la jardineria municipal, estalviant-se, a la vegada, la compra d'aquest material.

D'altra banda, amb la gestió localitzada d'aquest material, s'han estalviat un conjunt d'emissions de CO₂ a l'atmosfera, gas causant de l'efecte hivernacle, derivades del transport dels 500m³ d'esporga i soques a les plantes de tractament.

Emissions que s'haguessin generat amb el tractament realitzat normalment (transport + tractament a l'Ecoparc)

- Trajecte d'Esparreguera a l'Ecoparc 4 = 12 km x 2 (anada i tornada) = 24 km/viatge x 32 viatges = 768 km x 0,66301 kg CO₂/km (*) = 509,19 kg CO₂ estalviats.
- Trajecte d'Esparreguera a Castelldefels (soques) = 42 km x 2 (anada i tornada) x 2 camions = 168 km x 0,66301 kg CO₂/km (*) = 111,39 kg CO₂ estalviats.
- Trituració a planta de compostatge (tractor + retroexcavadora) = 300 litres gasoil consumits x 2,79 kg CO₂/l (*) = 837 kg CO₂ estalviats.

Subtotal= 1.457,58 kg CO₂

Emissions generades amb la trituració in-situ:

- Trajecte del tractor i retroexcavadora d'Esparreguera a Guardiola de Font-Rubí, amb gòndola = 44 km x 2 (anada i tornada) = 88 km x 0,66301 kg CO₂/km (*) = 58,34 kg CO₂ emesos.
- Treballs de trituració in-situ (tractor+ retroexcavadora) = 300 litres gasoil consumits x 2,79 kg CO₂/l (*) = 837kg CO₂ emesos.

Subtotal= 895,34 kg CO₂

Per tant, s'ha estalviat l'emissió a l'atmosfera d'uns **562,24 kg CO₂**.

(*) Font: Guia pràctica pel càlcul d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. Març 2011. Oficina Catalana del Canvi Climàtic. Generalitat de Catalunya. 0,66301 kg CO₂/km estimats en base a un camió dièsel rígido de més de 14 tones i que realitza un recorregut interurbà; i 2,79 kg CO₂/litre dièsel.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Cartró comercial:

La recollida del cartró comercial és un servei que utilitzen uns 200 comerços actualment. La recollida durant el 2012 va ser la següent:

Mes	Cartró comercial (kg)
Gener	5.580
Febrer	5.100
Març	5.690
Abril	5.020
Maig	5.350
Juny	6.130
Juliol	3.980
Agost	3.180
Setembre	4.820
Octubre	5.700
Novembre	4.940
Desembre	4.180
TOTAL	59.670

Les quantitats recollides van variar entre els 4.000 i 5.000 kg mensuals, excepte el mes d'agost, que disminueix pel fet que moltes botigues fan vacances. Durant els anys 2009, 2010 i 2011 es van recollir 77.760 kg, 84.090 kg i 75.002 kg, respectivament, de manera que s'ha produït una disminució en la recollida d'aquesta fracció.

Roba:

El municipi d'Esparreguera disposa de 16 punts de recollida de roba distribuïts per tots els barris:

1. c/ Joan XXIII amb c/ Jacint Benavent
2. c/ Pintor Fortuny amb c/ Joan XXIII
3. c/ Torrent Mal amb c/ Pau Font
4. Parc de la Vila (c/ Jocs Olímpics)
5. Av. Francesc Macià (darrere Mercat)
6. Av. Francesc Macià davant núm. 111
7. Av. Francesc Macià amb c/ Ponent
8. Via del Mil·lenari (davant CAP)
9. Via del Mil·lenari (davant CAP)
10. Camí Can Comelles davant núm. 2

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 11.c/ Can Comelles (dins Residència d'avis)
- 12.Av. Francesc Marimon, davant benzinera BP
- 13.Deixalleria Municipal
- 14.Plaça de l'Ermita
- 15.B-231 amb Av. Roger de Llúria
- 16.c/ Can Fosalba (davant zona esportiva)

Així, durant l'any 2012 es van recollir les següents quantitats de roba:

Mes	Roba (kg)
Gener	4.474
Febrer	5.790
Març	6.321
Abril	6.122
Maig	10.147
Juny	5.340
Juliol	6.790
Agost	7.018
Setembre	6.576
Octubre	7.743
Novembre	5.898
Desembre	3.923
TOTAL	76.142

En aquest context, el contenidor que més roba va recollir durant l'any és el de la Plaça Catalunya amb c/ Joan XXIII, seguit del situat al c/ Camí de Can Comelles; i durant els darrers anys s'ha produït un increment de les quantitats recollides, degut a la instal·lació de més punts de recollida (passant de 5 a 16 punts), a la millora del servei i a la major conscienciació dels veïns.

Any	Roba recollida (kg)
2009	40.767
2010	37.689
2011	75.721
2012	76.142

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Ingressos per part de la recollida selectiva:

L'Ajuntament d'Esparreguera va ingressar per la realització de la recollida selectiva els següents conceptes:

- ECOEMBES: recollida selectiva per paper i cartró, envasos i cartró comercial.
- CESPÀ: ingrés com a municipi afectat per l'abocador de Can Mata.
- UTE ESPARREGUERA MÉS NATURAL: ingressos per la part variable de la recollida selectiva.
- RAEEs: residus d'aparells elèctrics i electrònics (deixalleria).
- Retorn del cànon 2011
- Piles: inclou tant les recollides a través dels contenidors soterrats, establiments comercials i la deixalleria municipal.

Ingrés (€)	2011	2012
Ecoembes	168.286,42	190.620,62
Cespa	153.811,30	147.783,81
UTE <i>Esparreguera més natural</i>	25.587,86	23.710,09
RAEEs	4.960,29	3.262,70
Retorn del cànon	48.972,57	58.810,76
Piles	0,00	3.037,40
TOTAL	401.618,44	427.225,38

En general, els ingressos per la recollida selectiva s'han incrementat lleugerament respecte el 2011 (6,38%).

Abocaments incontrolats:

Durant l'any 2012, la Regidoria de Medi Ambient va retirar diversos abocaments il·legals de residus del terme municipal d'Esparreguera. Els punts habituals d'abocament són els següents (s'adjunten fotografies):

- Riera del Puig
- Terreny municipal Polígon Magarola Sud (davant discoteca Xococat)
- Polígon industrial Can Comelles
- Polígon industrial Can Roca
- Ermita del Puig
- Riu Llobregat
- Esplanada de Can Roca
- Entrada nord carretera antiga N-II

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- Laterals de la Carretera de la Colònia Sedó
- Laterals de la Carretera de la Colònia Sedó fins la C-1414 (Olesa de Montserrat)
- Laterals de la Carretera B-113, de Ca n'Estruch del Cairat a Can Vinyals
- Laterals de la Carretera de Mas d'en Gall

5.1.2. Deixalleria

Durant l'any 2012 es van recollir les següents quantitats de residus a la Deixalleria municipal (dades en kg):

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Mes	Abocador	REPQ lit	Fluorescents	Piles	Ferr. elec.	Paper	Oli veg lit	Runa	Fusta	Poda	Vidre pla	Metalls	Bateries	Matalassos	Pneumàtics	Oli mineral l.	Neveres	<u>Total</u>	Recuperat	% RS
Gener	14.460	0	0	589	4.158	4.880	0	43.600	33.400	5.700	0	2.490	610	3.500	0	0	390	113.777	99.317	87,29
Febrer	15.000	2.500	0	0	2.410	1.940	0	39.400	26.000	3.140	0	2.400	0	2.040	0	700	710	96.240	81.240	84,41
Març	18.960	2.116	0	0	4.988	4.820	1.000	54.200	44.100	7.200	3.980	1.840	0	1.900	0	0	480	145.584	126.624	86,98
Abril	16.700	0	0		2.800	3.280	0	47.300	38.400	7.240	0	2.800	0	1.200	0	0	400	120.120	103.420	86,10
Maig	17.280	1.712	0	0	2.132	4.280	0	66.940	38.800	5.700	3.860	1.970	540	940	0	0	420	144.574	127.294	88,05
Juny	16.120	0	132	0	3.410	3.880	846	72.500	31.400	6.240	4.460	1.900	0	1.340	0	0	760	142.988	126.868	88,73
Juliol	17.040	0	0	563	2.650	2.840	0	59.820	33.900	7.020	0	1.910	0	900	2.140	0	860	129.643	112.603	86,86
Agost	22.800	0	0	0	3.380	2.660	558	44.680	35.400	4.100	3.600	3.550	0	2.400	0	950	0	124.078	101.278	81,62
Setembre	23.300	0	0	0	2.530	3.000	0	48.600	30.840	2.280	0	2.120	510	1.300	0	0	780	115.260	91.960	79,78
Octubre	16.320	0	0	0	2.542	4.480	675	45.460	39.100	5.600	0	910	0	2.120	0	0	731	117.938	101.618	86,16
Novembre	16.440	0	138	0	3.952	4.840	0	57.800	28.040	6.160	3.840	2.720	0	1.360	0	0	0	125.290	108.850	86,88
Desembre	14.640	0	0	0	3.304	5.040	0	44.160	21.200	7.000	0	1.180	0	1.120	0	400	0	98.044	83.404	85,07
TOTAL	209.060	6.328	270	1.152	38.256	45.940	3.079	624.460	400.580	67.380	19.740	25.790	1.660	20.120	2.140	2.050	5.531	1.473.536	1.264.476	85,66

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

El tipus de residu recollit en més quantitat va ser la runa (624.460 kg), seguit de la fusta (400.580kg). També van ser molt importants els residus recollits en menor quantitat, però que requereixen d'un tractament especial per minimitzar l'impacte en el medi, com les piles, fluorescents, residus especials en petites quantitats (REPQ), olis, bateries, etc..

La recollida selectiva dels residus procedents de la deixalleria municipal va ser del 85,66%, fent que de forma global (incloent les àrees de contenidors i el porta a porta), la recollida selectiva global del municipi fos del 74,33%.

Altres dades de gestió a destacar són les següents:

	2011	2012
Usuaris nous	364	314
Entrades usuaris	8.572	7.874
Ingressos per taxes (€)	604,00	262,00
Sortides (número)	620	581
Energia solar excedent (kw)	380,8	342,3

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.2. Aigua

5.2.1. Comunitat d'usuaris de la Cubeta d'Abrera

Al llarg del 2012, es va assistir a les reunions organitzades per la Comunitat d'Usuaris de l'Aqüífer de la Cubeta d'Abrera, a l'Ajuntament d'Abrera, amb la finalitat de tractar els temes que afectes als municipis associats.

D'altra banda, es va fer un seguiment de l'estat de l'aqüífer a la zona de la Riera de Magarola, en relació a l'episodi de contaminació per crom hexavalent. Es van fer inspeccions de camp i es va elaborar un informe que es va traslladar a l'Agència Catalana de l'Aigua. Les conclusions d'aquest informe van ser les següents:

“Una vegada revisats els documents redactats i encarregats per l'Agència Catalana de l'Aigua, “Estat actual de la contaminació per crom hexavalent a Esparreguera. Evolució de les tasques de control i descontaminació. Març de 2009” i “Obres de descontaminació de les aigües subterrànies d'Esparreguera afectades per un abocament de crom hexavalent. Esparreguera (Barcelona). Informe anual d'activitats. Febrer 2010”, i arrel de les visites de camp a la riera Magarola i Torrent Mal i els resultats analítics de les mostres recollides en data 7 de febrer de 2012, es desprenen les següents conclusions de l'estat de la contaminació per crom hexavalent al polígon Industrial Esparreguera Sud i l'àrea d'influència:

- 1. L'Administració hidràulica no ha complert amb les tasques de remeiació per a la descontaminació i control de l'evolució del crom hexavalent als terrenys de la empresa SOMICROM, del Polígon Industrial Esparreguera Sud. A l'informe de “l'estat actual de la contaminació per crom hexavalent a Esparreguera. Evolució de les tasques de control i descontaminació. Març de 2009” s'indicava que les tasques de remeiació es portarien a terme durant sis mesos i un seguiment piezomètric i de qualitat posterior de, com a mínim, un any, prorrogable en funció dels resultats obtinguts. A més, en l'informe anual d'activitats, Febrer 2010, es detalla una taula dels dies que s'ha procedit a la injecció de la solució remeiadora, on s'observa que només s'ha injectat des del mes de maig de 2009 fins a setembre de 2009 i no de forma continuada, un dia a la setmana, de mitja (la taula s'adjunta a l'Annex 2). A més, el citat informe es recomana, com a una conclusió, perllongar les tasques d'injecció ja que les concentracions de crom hexavalent una vegada s'ha aturat la injecció de la solució remeiadora tornava a augmentar.*
- 2. Com a conseqüència, la contaminació per crom hexavalent a la zona del Polígon Industrial Esparreguera Sud encara hi és present, afectant a les lleres*

de la riera de Magarola i Torrent Mal, afectant, de retruc, a les aigües subterrànies.

- 3. Donat que l'ACA no ha complert amb la proposta de remeiació i tasques de control de l'evolució del crom hexavalent, s'entén que tampoc s'ha redactat un Protocol de seguiment i actuacions, i la possible col·locació d'un sistema de tractament de les aigües captades per les surgències i mines.*
- 4. Tal i com s'observa a les fotografies presentades en el present document, no s'ha realitzat el seguiment de l'estat de les canalitzacions i sistemes de drenatge existents, així com les actuacions de millora i/o reposició dels elements que formen els sistemes. Els sistemes de drenatges i les canalitzacions presenten un estat deplorable, i fins i tot en alguns trams estan trencats, provocant una contaminació contínua al medi, tant superficial com subterrani. Aquest estat presenta un perill ambiental públic.*
- 5. El col·lector del torrent Mal que va a parar al col·lector general de la riera de Magarola es troben en mal estat, trencats i esquarterats en algun tram. Les aigües drenades de la zona contaminada van a parar a aquests col·lectors per anar a morir a la EDAR d'Abrera, per tant, a través d'aquestes esquerdes les aigües amb elevades concentracions de crom hexavalent estan contínuament infiltrant-se i arribant a afectar a l'aqüífer de la Cubeta d'Abrera, on propers a la desembocadura de la riera de Magarola s'ubiquen pous d'abastament a la població (pous de l'Ajuntament d'Abrera i Mina Pública d'Aigües de Terrassa).*
- 6. Durant l'episodi de contaminació de l'any 2001, els pous d'abastament de Mina Pública d'Aigües de Terrassa van detectar crom hexavalent en concentracions elevades. A data d'avui, tornen a detectar traces d'aquest metall.*

En resum, la contaminació per crom hexavalent a la zona del Polígon Industrial Esparreguera Sud encara està present en el medi subterrani. Les tasques que s'han dut a terme, per part de l'Administració Hidràulica han estat insuficients per a eliminar la contaminació present. Aquest romanent i la manca de seguiment de l'estat de les canalitzacions i sistemes de drenatge existents, així com les actuacions de millora i/o reposició dels elements que formen els sistemes han provocat una contaminació contínua a la Riera de Magarola i Torrent Mal, afectant a les aigües subterrànies i de retruc, a l'aqüífer de la Cubeta d'Abrera.

El fet que Mina Pública d'Aigües de Terrassa hagi detectat traces de crom hexavalent en els seus pous és un indicador de la difusió de la contaminació.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Per tant, des de la Comunitat d'Usuaris d'Aigües de la Cubeta d'Abrera es volen remarcar un seguit d'actuacions que s'haurien de portar a terme amb certa celeritat per tal de minimitzar la contaminació per crom hexavalent existent:

- 1. Reactivació de les tasques de remeiació per a la recuperació de la zona contaminada per crom hexavalent mitjançant la injecció en profunditat d'una solució reductora que fixi el crom hexavalent al sòl. Associades les tasques de control i seguiment.*
- 2. Reposició i millora dels sistemes de drenatge i canalitzacions existents.*
- 3. Reposició i millora del col·lector del Torrent Mal i Riera de Magarola.*
- 4. Reactivació de la barrera hidràulica ubicada al tram final de la riera de Magarola per tal d'evitar que aigües subterrànies de l'al·luvial de la riera de Magarola arribin a la Cubeta d'Abrera i afectin a pous d'abastament propers.*
- 5. Realitzar una campanya exhaustiva de mostreig de pous i mines del Torrent Mal i Riera de Magarola per tal de delimitar l'abast de la contaminació.*
- 6. Informar a l'Ajuntament d'Esparreguera, a l'Ajuntament d'Abrera i a la Comunitat d'Usuaris d'Aigües de la Cubeta d'Abrera de les tasques que l'Agència està duent a terme."*

Preses de mostres d'aigua a les canalitzacions i sistemes de drenatge del crom.
Font: Comunitat d'usuaris de la Cubeta d'Abrera

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.2.2. Col·lector de les salmorres

Es va continuar fent el seguiment del funcionament del col·lector de les salmorres, el qual discorre pel terme municipal d'Esparreguera des de l'Aeri de Montserrat, de forma paral·lela al riu Llobregat fins Can Tovella i, posteriorment, salta el riu fins a la zona de Can Vinyals, marxant per la Riera de Magarola.

Durant aquest any, no es va produir cap fuga de salmorres per trencament de juntes del col·lector.

Paral·lelament, es va realitzar un informe sobre el "Document previ ambiental del projecte d'ampliació i millora de la capacitat hidràulica del col·lector de salmorres de la conca del Llobregat. Fase 2: des de Cardona i Balsareny fins a Abrera i tram final el Prat del Llobregat – Depurbaix, i obres hidràuliques associades al projecte de cavitats salines per emmagatzematge de gas a Balsareny. Maig 2012. Clau LSA.01307/01.P", el qual es va fer arribar a l'administració corresponent.

Obres de reparació del tub per la fuga de setembre de 2011

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.2.3. Fonts naturals del terme municipal

Al llarg de l'any 2012 es va efectuar l'analítica d'aigües de les següents fonts del terme municipal, a càrrec d'Aigües Esparreguera Vidal:

- 12 d'abril, Font de l'Avellaner
- 19 d'abril, Font del Canyissar
- 24 de maig, Font del Soler
- 29 de maig, Font de la Barona
- 6 de juny, Font de la Teula
- 7 de juny, Font del Torrent Mal
- 13 de juny, Font de Sant Magí
- 29 de juny, Font de la Canya
- 29 d'agost, Font del Soler
- 30 d'agost, Font del Torrent Mal
- 5 de setembre, Font de la Barona
- 13 de setembre, Font de l'Avellaner
- 1 d'octubre, Font de la Canya
- 10 d'octubre, Font de la Teula

D'altra banda, es van senyalitzar fonts d'aigua naturals situades fora del nucli urbà d'Esparreguera, mitjançant pal indicador amb cartellera, la qual inclou la darrera analítica vigent (aigua no potable). Es va prioritzar la senyalització d'aquelles fonts més properes al nucli urbà i més freqüentades pels vilatans/es. Les fonts que es van senyalitzar són les següents:

- Font de la Bassa Freda (X= 406.291, Y= 4.599.597).
- Font del Torrent Mal (X= 405.452, Y= 4.599.353).
- Font de la Barona (X= 405.851, Y= 4.600.377).
- Font del Roure (X= 404.353, Y= 4.598.064).
- Font de l'Avellaner (X= 403.989, Y= 4.598.377).

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Font de la Barona

Font: Lidia Quevedo

Font de la Teula

Font: Lidia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.2.4. Moció riu Llobregat

A finals de 2012 es va preparar la Moció en suport a declarar l'any 2013 "Any del Llobregat", en el que s'adopten compromisos com els de donar suport a activitats per promoure el riu Llobregat, protegir-lo i fer difusió dels seus valors mediambientals. Està previst aprovar per Ple l'esmentada Moció a principis de 2013.

Presa del Cairat (riu Llobregat)

Font: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

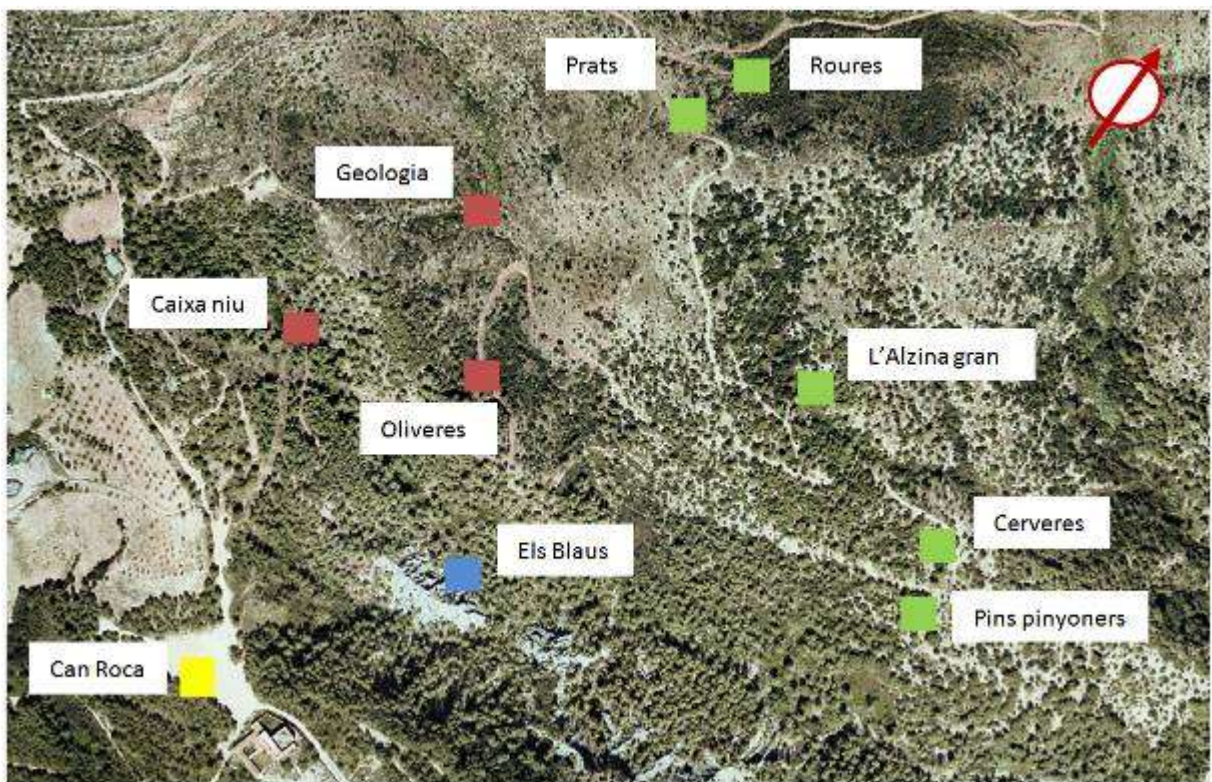

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.3. Medi natural

5.3.1. Projecte de les parcel·les d'estudi

Durant els mesos de maig a juliol de 2012, la Regidoria de Medi Ambient va comptar amb el suport tècnic d'un alumne en pràctiques, David González, procedent de l'Institut Rubió i Tudurí. El seu treball va consistir en l'elaboració del projecte "Parcel·les d'estudi d'Esparreguera". Aquest projecte està adreçat a tots els alumnes del municipi i té com a finalitat que aquests puguin dur a terme un treball de camp a diferents comunitats ecològiques del terme municipal i així, aprendre a extreure'n dades de camp, analitzar-les i treure'n conclusions sobre l'espai i la seva diversitat, estructura i funcionament.

Plànol de situació de les parcel·les d'estudi (Bramones)

Font: David González

Aquest projecte neix amb la voluntat de millorar els coneixements de medi natural dels alumnes dels cicles formatius d'educació Primària; Grau inicial, Mig i Superior i dels Instituts. Els seus objectius principals són:

- Reconeixement d'espècies de flora; arbòries, arbustives i herbàcies del nostre entorn més proper.
- Coneixement dels noms científics i comuns de la flora.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- Coneixement de l'aspecte de les diferents espècies.
- Singularitats entre les diferents parcel·les d'estudi i els seus terrenys.
- Donar pautes de com prendre dades a camp per mitjà d'unes fitxes de recollida de dades i de com fer us de la cinta mètrica per tal de recollir-les.
- Aprendre a treballar en equip.

Està previst que els diferents centres escolars del municipi ja puguin participar en aquest projecte al 2013.

Parcel·la "Alzina gran"

Font: David González

5.3.2. Associació de Propietaris Forestals Entorns de Montserrat

Al llarg del 2012, es va assistir a les diverses reunions convocades per la Diputació de Barcelona en el marc de l'Associació de Propietaris Forestals "Entorns de Montserrat" (20 de gener, 27 de març, 24 de juliol a l'Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet).

L'Ajuntament d'Esparreguera és membre d'aquesta associació a través de la finca forestal municipal de Can Roca.

En aquest context, es va aprovar per Decret d'Alcaldia, el Programa Anual 2012, el qual especificava les tasques i inversions que es realitzarien per a l'execució del *Pla Marc de millora i valoració de les finques forestals de l'àmbit de l'Associació de Propietaris Forestals Entorns de Montserrat*.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Aquest programa comptava amb un pressupost de 106.929,58 €, el finançament del qual va ser del 100% per part de la Diputació de Barcelona i no va implicar cap despesa econòmica per l'Ajuntament d'Esparreguera. En aquest es preveia que al 2012 es realitzarien treballs d'aclarida de plançonedes als municipis del Bruc, el Marganell i Castellbell i el Vilar, la implantació d'un projecte de gestió de la ramaderia, així com despeses pròpies del funcionament de l'Associació (capatàs, gestoria, rènting vehicle i riscos laborals).

Finca de Can Roca

Fonts: Josep Grau i Lúdia Quevedo

També es va aprovar per Ple municipal la minuta del Conveni Marc de col·laboració entre la Diputació de Barcelona, els Ajuntaments de Castellbell i el Vilar, Castellgalí, Collbató, El Bruc, Esparreguera, Marganell, Monistrol de Montserrat, Olesa de Montserrat, Rellinars, Sant Salvador de Guardiola, Sant Vicenç de Castellet, Ullastrell, Vacarisses, Viladecavalls i l'Associació de Propietaris Forestals Entorns de Montserrat, per a l'execució d'un Pla Marc de restauració i millora forestal de l'àmbit de l'Associació de Propietaris Forestals Entorns de Montserrat, així com el mateix Pla Marc, i el Pla Especial 2012-2016, el qual relaciona les unitats de gestió que es preveuen executar en els propers cinc anys.

5.3.3. Projecte Can Roca

Es van iniciar els treballs de la proposta d'ordenació de la finca municipal de Can Roca, la qual inclou la masia i la zona forestal. Està prevista l'elaboració d'un projecte on es defineixin i regulin els diferents usos de l'espai: zona d'aparcament, prohibició d'accés amb vehicle motoritzat, àrea de pic-nic, alberg pel Camí de Sant Jaume, etc..

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

En aquest context, es van mantenir converses amb la Diputació de Barcelona per tal que puguin fer l'esmentat projecte tècnic i actualment, es resta a l'espera de la confirmació d'aquest encàrrec de treball.

Treballs forestals a la finca de Can Roca

Font: Lúdia Quevedo

5.3.4. Camí pel Riu Llobregat

Es van mantenir diverses reunions entre els Ajuntaments d'Esparreguera i Olesa de Montserrat, així com l'associació ANDA d'Abrera, amb la finalitat de recuperar i ordenar el camí que discorreria per la riba del Riu Llobregat, en el tram d'aquests municipis, per tal de donar continuïtat al tram de camí existent entre el Prat del Llobregat i Martorell.

Així, es van valorar diverses opcions de pas i s'han mantingut converses amb el Consell Comarcal del Baix Llobregat i la Diputació de Barcelona, per poder elaborar el projecte tècnic i cercar les possibles vies de finançament.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Riu Llobregat (zona de Les Pells)

Font: Lúdia Quevedo

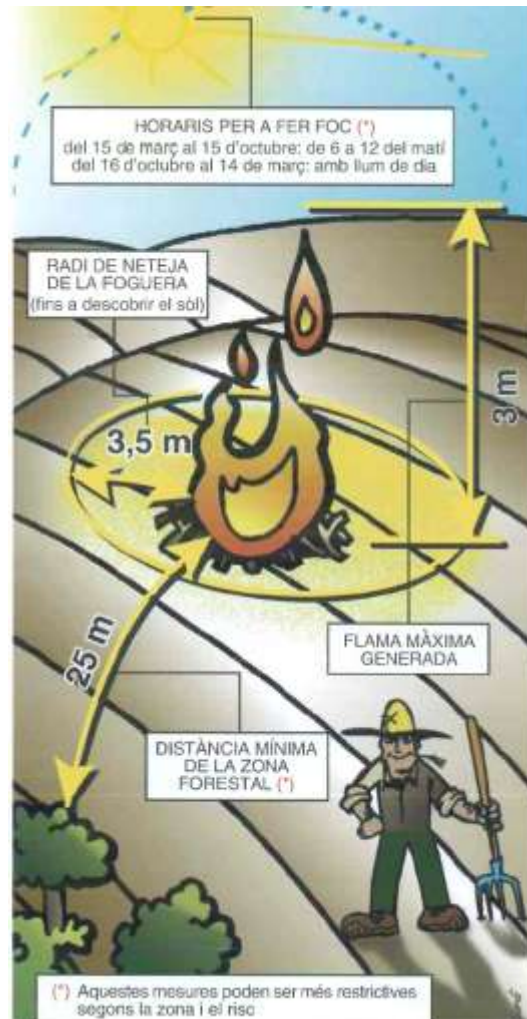
5.3.5. Comunicacions i autoritzacions de crema

Al llarg del 2012, la Regidoria de Medi Ambient va tramitar 101 comunicacions de crema (del 15 d'octubre al 15 de març) i 56 autoritzacions per fer foc durant el període d'alt risc d'incendi (del 15 de març al 15 d'octubre).

En tots els casos, es va comprovar que les condicions de crema s'ajustessin al que estableix la normativa vigent, i també es va revisar el Mapa Pla Alfa de risc d'incendi diàriament, per comprovar si es podia procedir a fer la crema corresponent. En cas negatiu, es va avisar a l'interessat de les condicions d'elevat risc d'incendi i de la prohibició de fer foc.

Mesures de seguretat a adoptar quan es fa una crema agrícola.

Font: Cos d'Agents Rurals

5.3.6. Fauna

Al llarg del 2012, la Regidoria de Medi Ambient va atendre diverses peticions de gestió de fauna, com per exemple:

- La presència de serps en centres escolars**: en aquests casos es va procedir a posar un parany i posteriorment, es va alliberar l'exemplar en zones no urbanes. Cal destacar la importància de protegir aquests rèptils, ja que tenen una funció cabdal en la cadena tròfica, alimentant-se de rates i ratolins del nostre entorn.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- b) **L'aparició d'eixams d'abelles d'espais públics:** es va poder col·locar tot l'eixam en una caixa preparada a tal efecte, a través de l'estratègia d'agafar l'abella reina i després, tot l'eixam va entrar tot sol a dins la caixa, seguint-la. Posteriorment, es va alliberar l'eixam en l'entorn natural, ja que es tracta d'una espècie protegida, de gran importància ecològica, realitzant la funció de pol·linitzar les plantes i arbres del nostre entorn.
- c) **L'aparició de vespers:** en aquests casos, com que es tracta d'una espècie no protegida i d'important agressivitat, es va procedir a eliminar-los quan podien provocar danys a les persones.
- d) **Aus protegides i aus amb problemàtica:** es van rebre trucades de vilatans que van trobar polls de rapinyaires que havien caigut del niu, així com rapinyaires ferits. Es va contactar amb la Finca Torreferrussa, on el Cos d'Agents Rurals hi té un centre de recuperació d'aus, per tal que poguessin tractar, recuperar i tornar a alliberar aquestes aus.

Poll de gamarús recollit a la Colònia Sedó (2011)
Font: Lúdia Quevedo

També es va donar rebre avís d'un corb que està atacant algunes persones al barri de Mas d'en Gall. Actualment, s'està treballant per poder-lo capturar, en col·laboració amb el Cos dels Agents Rurals.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

D'altra banda, a través de la secció de Medi Ambient del web municipal, s'ha informat de tot un conjunt de consells per a la protecció de la fauna urbana, com els ocells (oreneta, cuablanca i vulgar, falciot negre, ballester, gralla, xoriguer comú, falcó pelegrí, òliba i mussol comú) i els ratpenats.

5.3.7. Conveni amb la Societat de Pescadors

A finals del 2012, es va formalitzar un conveni entre l'Ajuntament d'Esparreguera i la Societat de Pescadors del municipi, per a la cria de carpes a la bassa d'aigua de la Residència de Can Comelles. D'aquesta manera, es pretén, per una banda, mantenir la bassa d'aigua neta i en bones condicions per evitar la presència de mosquits a la Residència d'avis; i, per l'altra, facilitar un espai per a la cria d'aquesta espècie per, posteriorment, alliberar exemplars al riu Llobregat.

Prèviament a la signatura d'aquest conveni (2011), es va encarregar a l'Agrupació de Defensa Forestal d'Esparreguera la neteja d'aquesta bassa, la qual tenia una gran quantitat de llots que havia acumulat al llarg dels anys.

Treballs de buidat i col·locació de carpes a la bassa de la Residència d'avis de Can Comelles.
Font: Lúdia Quevedo i Josep Grau

5.3.8. Treballs en Benefici a la Comunitat

A través de l'Agrupació de Defensa Forestal d'Esparreguera i en col·laboració amb la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, assigna al nostre municipi tot un conjunt de persones que han de prestar hores de servei a la comunitat.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

Gràcies a aquest personal, es van poder desenvolupar les següents tasques al llarg del 2012:

- 1) Estassada de vegetació als voltants de la Residència d'avis de Can Comelles i dels horts situats en el seu interior.

Font: Josep Grau

- 2) Recuperació i manteniment del Camí de la Barca, a través de la retirada de deixalles i l'estassada de la vegetació. Aquest camí enllaça el nucli urbà amb la zona del riu Llobregat.

Font: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 3) Estassada de vegetació dels laterals de l'antiga N-II a la zona nord, fins l'enllaç amb l'autovia A2.

Font: Lidia Quevedo

- 4) Estassada dels laterals de la carretera B-113:

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5) Neteja d'herbes de les pesqueres del riu Llobregat, a la zona de Les Pells.

Font: Lúdia Quevedo

6) Neteja d'herbes i residus a l'interior i voltants de la Masia de Can Roca.

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 7) Estassada de vegetació al Pla del Puig, amb motiu de la celebració anual del Dilluns de Pasqua.

Font: Lúdia Quevedo

- 8) Estassada de voreres en carrers perimetrals a la Plana.

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 9) Neteja de vegetació als passos de servei dels barris de Can Rial i Mas d'en Gall.

Font: Josep Grau

- 10) Neteja de vegetació entorn de fonts d'aigua naturals, com la font del Roure i la font de l'Avellaner.

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

11) Neteja d'herbes de les instal·lacions de l'ADF d'Esparreguera.

Font: Lúdia Quevedo

12) Neteja d'herbes al voltant d'hidrants i punts d'aigua.

Font: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

13) Poda d'arbres i trituració in-situ de la brancada al Pla del Puig.

Font: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

14) Neteja de deixalles de les barbacoes de l'Ermita del Puig.

Fonts: Josep Grau i Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

15) Neteja d'abocaments de residus de la Riera del Puig.

Font: Josep Grau

16) Neteja d'abocaments de residus als polígons industrials (Can Comelles Sud i Nord, i Magarola): especialment dels carrers perifèrics amb continuïtat a la zona forestal i terreny municipal adjacent a la discoteca Xocolat.

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 17) Neteja de vegetació al carrer adjacent al Torrent Mal (Polígon industrial Can Comelles).

Font: Josep Grau

- 18) Recuperació del sender entre el c/ Mall – c/ Tallaferro i l'esplanada de Can Roca.

- 19) Neteja d'herbes al voltant d'àrees de contenidors en superfície a Can Rial i Mas d'en Gall.

Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.3.9. Pla d'ocupació de forestals.

El projecte *Gestió forestal sostenible i prevenció d'incendis* va sorgir a partir de la necessitat de garantir una qualitat dels nostres boscos d'Esparreguera i formar-los en una estructura tal, que en cas d'incendi forestal, es pogués actuar en la seva extinció, donada la seva discontinuïtat horitzontal i vertical de combustible vegetal. Per tal que aquests boscos desenvolupin una correcta estructura forestal, des del punt de vista ecològic com de prevenció d'incendis, és necessari aplicar treballs de gestió forestal sostenible.

La zona de les Roques Blaves té una gran importància a nivell local, comarcal i català, donat que es tracta d'un ecosistema forestal, no afectat pels darrers incendis de Catalunya, i que conté un geòtop reconegut per la Generalitat de Catalunya. Aquest geòtop, format per materials de milonita o farina de falla, es disposa formant una vall travessada per la Riera del Puig. El bosc que s'hi desenvolupa està format bàsicament per pi blanc (*Pinus halepensis*), alzina (*Quercus ilex*) i zones amb olivars (*Olea europaea* var. *europaea*).

Treballs forestals a les Bramones

Font: Lúdia Quevedo

Per tal de fomentar una estructura forestal amb un bon estat sanitari i garantir la seva prevenció de cara als incendis forestals, es van realitzar, en 27 hectàrees, treballs de neteja del sotabosc, poda dels arbres, recuperació de les oliveres que ocupen unes 4,5 hectàrees dins d'aquestes 27 Ha, preservació d'espècies singulars

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

d'arbres com el càdec (*Juniperus oxicedrus*), el garrofer (*Ceratonia siliqua*), el llentiscle (*Pistacia lentiscus*), la farigola (*Thymus vulgaris*), el romaní en determinats punts (*Rosmarinus officinalis*). Els treballs van ser duts a terme per 2 treballadors forestals del municipi d'Esparreguera, els quals es trobaven a l'atur en el moment de la convocatòria.

Aquests treballs van tenir una forta repercussió social, doncs es tracta d'un espai altament freqüentat per les persones, ja sigui per part d'excursionistes, ciclistes, escoles, passejants a cavall, etc..

També, cal indicar que aquest àmbit es troba en vies de ser incorporat al Parc Natural de la Muntanya de Montserrat (pendent de l'aprovació definitiva de l'ampliació del parc). Aquests treballs tenien l'objectiu de protegir aquest espai natural dels incendis forestals.

Treballs forestals a la finca de les Bramones

Font: Lúdia Quevedo

Aquests boscos estan inclosos dins la figura de protecció europea de la Xarxa Natura 2000, amb codi ES5110012, denominat "Montserrat – Roques Blanques – Riu Llobregat. Els objectius dels treballs realitzats van ser els següents:

- 1) Donar la formació necessària per a la realització de tasques forestals mediambientalment correctes.
- 2) Minimitzar l'impacte de l'home sobre els espais naturals i boscos del terme.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 3) Garantir la qualitat del medi ambient al municipi, però també a nivell autonòmic (ampliació del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat) i a nivell europeu (Xarxa Natura 2000).
- 4) Mantenir l'estrat arbori en bones condicions de poda per tal d'afavorir el seu creixement vertical.
- 5) Dur a terme una poda de l'estrat arbori per reduir el risc d'incendi forestal.
- 6) Garantir un sotabosc adequat per a la prevenció d'incendis i per a l'hàbitat de la fauna, tot i tenint en compte el criteri de minimització de la possible erosió del sòl.

5.3.10. Llicències de tallada d'arbres

Al llarg de l'any 2012, es van tramitar 17 expedients de llicències urbanístiques d'obres menors per tallada d'arbres. D'aquests, un 41,2% van correspondre a informes de sol·licituds de tallada i el 58,8% van ser informes de verificació de la plantació efectuada.

Exemple d'arbre subjecte a una sol·licitud de llicència de tallada d'arbres.

Font: Lúdia Quevedo

En quant a la seva distribució per barris, un 29,4% van ser sol·licitats a Can Rial, un 17,6% a Mas d'en Gall, un 17,6% al nucli urbà, un 17,6% a Can Vinyals i el 17,8% a La Plana.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

5.3.11. Altres treballs

Durant l'any 2012, la Regidoria de Medi Ambient també va efectuar altres treballs, els quals s'enumeren a continuació:

- 1) Contractació dels treballs d'estassada de les carreteres locals de la Colònia Sedó i el Mas d'en Gall.
- 2) Tractament contra la processionària del pi als boscos municipals (hivern).
- 3) Contractació de l'estassada dels passos de servei de Can Rial i de les parcel·les municipals no urbanitzades.
- 4) Col·locació d'un rètol vertical al primer mirador del Camí de les Bramones i reposició dels rètols existents, per danys vandàlics.

Rètol vertical del primer mirador del camí de les Bramones.

Font: Lúdia Quevedo

- 5) Col·locació d'un banc de fusta al camí de les Bramones. Aquest banc procedia de la via pública i es va restaurar, seguint la filosofia de la regidoria de recuperar i reutilitzar materials.
- 6) Arranjament del monticle de terres existent a la part esquerra de l'esplanada de Can Roca.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 7) Celebració del Dia Mundial del Medi Ambient, amb un taller de construcció de caixes-niu (Plaça de la Pagesia, 9 de juny de 2012).

Taller de construcció de caixes niu

Font: Lúdia Quevedo

- 8) Construcció d'un banc de fusta, a partir d'un pi blanc caigut al bosc de l'esplanada de Can Roca. Està prevista la seva col·locació al camí de les Bramones a principis de 2013.

Banc de fusta fet artesanalment, a col·locar al camí de les Bramones.
Font: Josep Grau

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 9) Poda d'arbres al pont de la Carretera de la Colònia Sedó, per millorar la visibilitat dels vehicles.

Arbres del pont de la carretera de la Colònia Sedó, abans de ser podats.
Font: Lúdia Quevedo

- 10) Col·locació d'una unitat mòbil de mesura de la contaminació atmosfèrica a l'entrada del barri de Can Vinyals (suport tècnic de la Diputació de Barcelona).

Unitat mòbil de mesura de la contaminació atmosfèrica a Can Vinyals.
Font: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 11) Control dels consums de les fonts d'aigua públiques i dels regs municipals.
- 12) Recepció de l'informe de la Diputació de Barcelona sobre les mesures de contaminació atmosfèrica efectuades a Can Rial i el Mas d'en Gall al 2011.
- 13) Enviament d'una enquesta sobre pràctiques mediambientals (residus, aigua, energia i mobilitat) a tots els centres escolars del municipi, amb la finalitat de poder diagnosticar els temes a millorar en cadascun d'aquests àmbits.

5.3.12. Informes per al Departament de Serveis Territorials

Al llarg del 2012, es van realitzar diversos informes a petició del departament de Serveis Territorials, els quals es detallen a continuació:

- 1) Informe sobre un abocament de cables en una finca rústica adjacent al barri de La Plana.
- 2) Inspecció sobre un abocament de fangs de depuradora a l'antiga B-231.

Abocament de fangs de depuradora a l'antiga B-231.
Font: Lúdia Quevedo

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 3) Informe sobre un abocament de residus en un terreny situat entre la Plana i l'Olana.

Font: Lidia Quevedo

- 4) Informe sobre l'afecció d'uns arbres a l'Avinguda Francesc Macià 191.
- 5) Informe sobre una sol·licitud de llicència d'obres majors per a la connexió de la claveguera a la xarxa general a Can Rubió.
- 6) Informe sobre unes construccions a Can Vinyals, en sòl no urbanitzable.
- 7) 21 informes sobre construccions en sòl no urbanitzable entorn el Torrent de l'Alfàbrega.
- 8) Informe sobre una activitat d'emmagatzematge de material d'obra, propera al barri del Mas d'en Gall.
- 9) Informe de revisió de l'estat de netedat de la part posterior del c/ Ginesta.
- 10) Informe sobre els danys ocasionats per un pi situat al c/ Anselm Clavé.
- 11) Informe de revisió de l'estat de netedat de les parcel·les situades al c/ Josep Clarà.

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

- 12) Informe sobre dos pins situats al pati interior del c/ Ferran Puig.
- 13) Informe sobre una queixa d'uns arbres situats al c/ Camí Ral.
- 14) Informe sobre un terreny i un pi situats al c/ Tibidabo.
- 15) Informe sobre l'estat sanitari dels plataners situats al c/ Salvador Cortadellas.
- 16) Informe de revisió de l'estat de netedat d'una parcel·la situada al c/ Isaac Albèniz.
- 17) Informe de revisió de l'estat de netedat d'una parcel·la situada al c/ Puigmal.
- 18) Informe ambiental sobre la sol·licitud de llicència d'obres menors per a posar una tanca metàl·lica a una parcel·la de la Creueta.
- 19) Informe sobre la sol·licitud de llicència d'obres majors per a la realització d'un moviment de terres a la zona del Maset.
- 20) Informe sobre un pi inclinat al c/ Abat Escarré.
- 21) Informe sobre l'ISA del Pla Director de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona (2013-2018) (octubre de 2012).
- 22) Informe sobre el "Document previ ambiental del projecte d'ampliació i millora de la capacitat hidràulica del col·lector de salmorres de la conca del Llobregat. Fase 2: des de Cardona i Balsareny fins a Abrera i tram final el Prat del Llobregat – Depurbaix, i obres hidràuliques associades al projecte de cavitats salines per emmagatzematge de gas a Balsareny. Maig 2012. Clau LSA.01307/01.P"

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

AJUNTAMENT
D'ESPARREGUERA

6. Webs i adreces d'interès

- Agència de Residus de Catalunya
c/ Doctor Roux 80, 08017 Barcelona
Tel. 93.567.33.00
- Agència Catalana de l'Aigua
c/ Provença 204-208, 08036 Barcelona
Tel. 93.567.28.00
- Direcció General de Medi Natural i Biodiversitat
c/ Doctor Roux 80, 08017 Barcelona
Tel. 93.567.42.00
- Cos d'Agents Rurals (Baix Llobregat)
c/ Tints 13, 08830 Sant Boi de Llobregat
Tel. 93.652.95.08

Esparreguera, gener de 2013